

Oppilaille pyritään tarjoamaan romanikielen opetusta. Mahdollisuuksien mukaan heille tarjotaan myös romanikielistä opetusta. Opetuksessa otetaan huomioon oppilaiden ikä ja romanikielen taito ja hyödynnetään romanikielistä yhteisöä ja mediaa.

10.3. Viittomakieliset

Viittomakielisten opetuksessa erityisenä tavoitteena on vahvistaa oppilaiden viittomakielistä identiteettiä ja tietoisuutta omasta kulttuuristaan ja viittomakielisestä yhteisöstä. Opetuksessa hyödynnetään viittomakielistä yhteisöä ja mediaa. Viittomakieltä käyttävät oppilaat voivat olla kuuroja, huonokuuloisia tai kuulevia.

Perusopetuslain mukaan kuulovammaisille tulee tarvittaessa antaa opetusta myös viittomakielellä²⁹⁰. Lain perusteluiden mukaan ainakin viittomakieltä ensimmäisenä kielenä oppineille kuuroille²⁹¹ opetus tulee antaa viittomakielellä. Viittomakielinen perusopetus voidaan toteuttaa joko viittomakielisessä ryhmässä tai ryhmässä, joka koostuu viittomakielisistä ja puhuttua kieltä käyttävistä oppilaista. Viittomakielisen perusopetuksen tavoitteena on vahvistaa oppilaiden viittomakielen taitoa ja lisätä valmiuksia toimia erilaisissa ympäristöissä.

Viittomakielen ja kirjallisuuden opetuksessa oppilaat vahvistavat valmiuksiaan vuorovaikutukseen viittomakielellä osana oman elämänsä hallintaa. Vuorovaikutustaitojen kehittyessä he saavat valmiuksia osallistua ja vaikuttaa yhteisiin asioihin ja päätöksentekoon. Viittomakielisille kuuleville annetaan viittomakielen opetusta mahdollisuuksien mukaan. Opetus lisää oppilaiden ymmärrystä viittomakielisen kommunikaation merkityksestä itselle ja viittomakieliselle yhteisölle.

10.4. Maahanmuuttotaustaiset oppilaat

Maahanmuuttotaustaisten oppilaiden opetuksessa erityisenä tavoitteena on tukea oppilaiden monikielisyttä sekä identiteettien ja itsetunnon kehittymistä. Siten oppilaat saavat valmiudet tasapainoiseen ja aktiiviseen yhteiskunnan jäsenyyteen. Opetuksessa otetaan huomioon oppilaiden taustat ja lähtökohdat, kuten äidinkieli ja kulttuuri sekä maassaoloaika.

Maahanmuuttotaustaisia oppilaita rohkaistaan käyttämään osaamiaan kieliä monipuolisesti eri oppiaineiden tunneilla ja muussa koulun toiminnassa. Näin oman äidinkielen oppiminen ja käyttö tukevat eri oppiaineiden sisällön omaksumista ja oppilas oppii viestimään koulun oppiainesisällöistä myös omalla äidinkielellään. Suomen perustuslain mukaan jokaisella Suomessa asuvalla on oikeus ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan. Oppilaille pyritään tarjoamaan oppilaan oman äidinkielen opetusta.

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän valintaa kuvataan suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän erityisessä tehtävässä.

Oppilaan oman äidinkielen ja suomen tai ruotsin kielen opetuksen ohella oppilaille annetaan tarvittaessa tukea myös muilla oppimisen osa-alueilla tasavertaisten oppimisvalmiuksien saavuttamiseksi. Maahanmuuttotaustaiselle oppilaalle voidaan laatia suunnitelma opintoja varten. Mikäli oppilas on ilman huoltajaa alaikäisenä maahan tullut tai muu maahanmuuttajalapsi tai -nuori, jolle laaditaan kotoutumisen edistämiseksi annetun lain mukainen kotoutumissuunnitelma, voi oppilaalle laadittava suunnitelma olla osa sitä.

10.5. Paikallisesti päätettävät asiat

Opetussuunnitelman laadinnassa otetaan huomioon paikalliset, kieliin ja kulttuuritaustoihin liittyvät erityiskysymykset ja kuvataan, miten opetus järjestetään. Opetussuunnitelman laadinnassa tehdään yhteistyötä oppilaiden ja huoltajien sekä mahdollisesti erilaisten kieli- ja kulttuuriyhteisöjen kanssa.

²⁹⁰ Perusopetuslaki 10 § 2 mom.

²⁹¹ Hallituksen esitys eduskunnalle koulutusta koskevaksi lainsäädännöksi 86/1997

Opetuksen järjestäjä päättää ja kuvaa opetussuunnitelmassa

- *miten oppilaiden kielet, kielelliset valmiudet ja kulttuurinen tausta otetaan huomioon opetuksen järjestämisessä ja koulutyössä ja miten opetus käytännössä järjestetään*
- *minkälaisin toimenpitein oppilaiden kieli- ja kulttuuri-identiteettien kehittymistä tuetaan*
- *miten maahanmuuttotaustaisten oppilaiden siirtyminen suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän opiskelusta suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärään tapahtuu*
- *järjestetäänkö oman äidinkielen opetusta sekä miten tiedotetaan huoltajia sen merkityksestä ja saatavuudesta*
- *käytetäänkö maahanmuuttotaustaisen oppilaan oppimisen tukena suunnitelmaa opintoja varten.*

Laitilan opetussuunnitelman ohjeet ja tarkennukset

Opetusta järjestettäessä huomioidaan oppilaiden kielelliset valmiudet ja kulttuurinen tausta. Oppimista tuetaan esimerkiksi selkokielisellä kirjallisuudella, selkeillä tehtävänannoilla sekä kuvatuella ja s2-oppilaille suunnatulla lisämateriaalilla. S2-oppilaille suunnatuissa kokeissa huomioidaan oppilaiden sanavaraston laajuus ja se, että kielellistä tukea on saatavilla.

Kieli- ja kulttuuri-identiteettiä pyritään vahvistamaan luonnollisissa tilanteissa oppitunneilla esimerkiksi vertailemalla kieliä, tapoja, kirjallisuutta ja mediatekstejä. Puheviestinnässä aiheiksi voidaan valita oppilaan omasta taustasta lähtöisin oleva aihe. Kotitehtävissä voidaan käyttää haastattelutehtäviä, joissa oppilas haastattelee vanhempiaan, jolloin myös vanhemmat voivat kokea osallisuutta. Oppilaan kulttuuri-identiteetin kehittymistä voidaan tukea lisäksi esimerkiksi erilaisilla projekteilla, joissa oppilaat voivat tuoda esille omaa kulttuuritaustaansa. Oppilaalle pyritään tarjoamaan mahdollisuus esitellä omaa kulttuuria ja perinteitä.

Oppilaat, jotka eivät vasta kehitymässä olevan opetuskielen taidon vuoksi pysty saavuttamaan suomen kieli ja kirjallisuus -oppiaineen tavoitteita, opiskelevat mahdollisuuksien mukaan erillisessä ryhmässä suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärää. S2-opetusta järjestetään osittain pienessä ryhmässä S2-opettajan johdolla. Hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan S2-oppimäärään tarkoitettuja oppimateriaaleja. Erillinen S2-oppimateriaali huomioi kieli- ja kulttuuri-identiteetin vahvistamisen hyvin, koska tehtävät itsessään ohjaavat tekemään vertailua omaan äidinkieleen tai muuhun oppilaan osaamaan kieleen. Oppilaat arvioidaan s2-oppimäärän tavoitteiden ja arviointikriteerien mukaisesti.

Maahanmuuttajataustaisen oppilaan luku- ja kirjoitustaidon kehittymistä seurataan säännöllisesti. Oppilaan riittävä sanavarasto voidaan todeta mm. sujuvan lukemisen ja luetun ymmärtämisen taitojen perusteella. Suomen kielen rakenteiden oppiminen näkyy parhaiten oppilaan tuottamista teksteistä. Myös reaaliaineiden opettajia on kuultava, jotta voidaan varmistua oppilaan riittävästä opetuskielen taidosta. Maahanmuuttajataustaisten oppilaiden siirtyminen suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärästä (S2) suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärään (S1) tapahtuu opettajan arvion ja mahdollisen kielitaitotestin perusteella sekä yhteistyössä oppilaan ja huoltajien kanssa tai huoltajan erillisestä pyynnöstä, jos sen katsotaan olevan oppilaan edun mukaista.

Oppilaan oman äidinkielen opetusta (MAI) tarjotaan oppituntien ulkopuolisena aikana mahdollisuuksien mukaan. Mahdollisuuksia järjestää MAI- opetusta selvitetään, mikäli saman kieliryhmän oppilaita on perusopetuksen ryhmissä riittävä määrä ja kelpoisuuden omaava opettaja on saatavilla. Huoltajia tiedotetaan MAI-opetuksesta oppilastietojärjestelmän kautta ja opetus toteutetaan, jos edellä mainitut ehdot täyttyvät.

Valmistavan opetuksen maahanmuuttajataustaisille oppilaille tehdään opintoja varten valmistavan opetuksen opinto-ohjelma, joka seuraa oppilasta hänen siirtyessään perusopetukseen. Oppimisen tuen arvio ja suunnitelma tehdään tarvittaessa perusopetuksessa tai jo valmistavan opetuksen aikana.